

ArkOm

ul. Niecała 2D Zielona Góra

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU
POŁOŻONEGO W OBRĘBIE OŁOBOK – OSIEDLE SŁONECZNE WZGÓRZE

Autorzy prognozy:

mgr inż. arch. Agnieszka Nierzwicka-Mróż
– nr upr.urb 1493

mgr inż. Grzegorz Mróż

inż. Agnieszka Synowiec

Zielona Góra, styczeń 2022r.
SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA PRAWNA
2. CEL, ZAKRES, METODYKA PROGNOZY
3. MATERIAŁY WEJŚCIOWE
4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA
5. USTALENIA PLANU
6. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO NA OBSZARACH OBJĘTYCH
PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ
PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA KOMPONENTY
ŚRODOWISKA
 - 6.1. Rzeźba terenu i budowa geologiczna
 - 6.2. Warunki wodne
 - 6.3. Gleby
 - 6.4. Lasy
 - 6.5. Flora i fauna
 - 6.6. Zasoby naturalne
 - 6.7. Warunki klimatyczne
 - 6.8. Powietrze
 - 6.9. Zabytki i dobra kulturalne
 - 6.10. Ludzie
7. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE
8. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WYNIKAJĄCYCH Z
PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU
9. ZALECENIA I ROZWIĄZANIA MINIMALIZUJĄCE SKUTKI ZMIAN,
ZAGROŻEŃ W ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM, ROZWIĄZANIA
ALTERNATYWNE
10. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO
11. STRESZCZENIE

1. PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021r., poz. 2373),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. z 2021r. poz. 1326),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2021r. poz. 624 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub urządzeń wodnych (Dz.U. z 2019r. poz. 1311),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021r., poz. 1973),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019r. poz. 1839),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014r. poz. 112),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U. z 2021r. poz. 779 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016r. poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016r. poz. 1395),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021r. poz. 845),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020r. poz. 2279),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021r. poz. 1098 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. z 2011r. poz. 824),
- Uchwała Rady Gminy Skąpe Nr XXXVIII/318/2021 z dnia 29 października 2021r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Ołobok – Osiedle Słoneczne Wzgórze.

2. CEL, ZAKRES, METODYKA PROGNOZY

Celem prognozy jest określenie charakteru, nasilenia i zasięgu przestrzennego prawdopodobnych oddziaływań na środowisko, które mogą być wywołane przez realizację dopuszczonych przez zmianę studium sposobów użytkowania i zagospodarowania terenu.

Oddziaływania te prognoza ocenia z punktu widzenia potencjalnych korzystnych i niekorzystnych wpływów na poszczególne elementy środowiska jak: powietrze, powierzchnia terenu łącznie z glebą, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, fauna, flora, krajobraz, dobra kultury oraz warunki życia ludzi, a także z punktu widzenia wywołanych konfliktów między różnymi sposobami użytkowania przestrzeni.

Opracowanie sporządzono zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 2373) oraz ustawą 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021r., poz. 1973).

Sporządzenie planu zostało zainicjowane Uchwałą Rady Gminy Skąpe Nr XXXVIII/318/2021 z dnia 29 października 2021r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Ołobok – Osiedle Słoneczne Wzgórze w odpowiedzi na wniosek inwestora planującego realizację funkcji zabudowy rekreacji indywidualnej.

Prognoza obejmuje następujące zagadnienia:

- rozpoznanie środowiska przyrodniczego,
- charakterystykę ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- prognozę zmian środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenów oraz zależności pomiędzy komponentami środowiska,
- zalecenia, rozwiązania minimalizujące skutki zmian w środowisku.

Prognoza w szczególności:

- uwzględnia zagrożenia mające wpływ na środowisko i zdrowie ludzi,
- określa wrażliwość i odporność środowiska na presję i jego zdolność do regeneracji,
- analizuje proponowane w projekcie planu warunki zagospodarowania terenu, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych.

Prognozę sporządzono w oparciu o analizę istniejących informacji zawartych w:

- projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąpe,
- dokumentach stosowanych w pracach planistycznych,
- wnioskach do planu, w tym m.in. z zakresu ochrony środowiska,
- innych opracowaniach fizjograficznych,
- państwowym monitoringu środowiska,
- innych dokumentach oraz materiałach planistycznych i inwentaryzacyjnych.

Wyniki analizy skonfrontowano z ustaleniami projektu planu miejscowego, a także w szczególności z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o ochronie przyrody oraz dostępnymi opracowaniami ekofizjograficznymi dotyczącymi obszaru opracowania.

Określenie charakteru, nasilenia i zasięgu przestrzennego prawdopodobnych oddziaływań na środowisko, które mogą być wywołane przez realizację dopuszczonych przez plan sposobów użytkowania i zagospodarowania terenu, jest rzeczą trudną i trzeba liczyć się z szacunkowym charakterem prognozy. Wpływ na to mają zmieniające się warunki otoczenia, niezależne od ustaleń planu.

Część graficzną prognozy stanowi rysunek w skali 1:25000.

3. MATERIAŁY WEJŚCIOWE:

3.1. Archiwalne materiały:

- kartograficzne,
- inwentaryzacyjne i studialne oraz inwentaryzacja bezpośrednia

3.2. Inwentaryzacja bezpośrednia w terenie.

3.3. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąpe - rejon działek nr ewid. 495 – obręb Ołobok, 210/2 – obręb Łąkie, 560/34 – obręb Skąpe – Arkom, Zielona Góra luty 2021r.

3.4. Stan środowiska w województwie lubuskim – Raport 2020. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Zielonej Górze - Zielona Góra 2020r.

3.5. Rejestr zabytków, ewidencji dóbr kultury i innych materiałów dokumentujących obiekty kulturowe i stanowiska archeologiczne.

3.6. Obowiązujące przepisy prawne dotyczące obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000 i innych terenów chronionych na terenie gminy Skąpe i województwa lubuskiego.

3.7. Geografia Regionalna Polski. Jerzy Kondracki, PWN, Warszawa 2001r.

3.8. Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza – gmina Skąpe – praca zespołowa pod redakcją dra Andrzeja Jermaczka, Lubuski Klub Przyrodników – Świebodzin 1991.

3.9. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skąpe.

3.10. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego – uchwalony Uchwałą Sejmiku Woj. Lub. Nr XLIV/667/18 z dnia 23 kwietnia 2018r.

3.10. System informacji przestrzennej w zakresie: obszarów chronionych, Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

3.11. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim – raport wojewódzki za rok 2019.

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Zielonej Górze, Zielona Góra 2020r.

4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TERENU OPRACOWANIA

Obszar objęty planem miejscowym, obejmujący część działki nr ewid. 495 – obręb Ołobok, położony jest w północnej części gminy Skąpe, na północny wschód od jeziora Ołobok, w sąsiedztwie lasów i większego kompleksu gruntów rolnych.

Obejmuje tereny rolne o powierzchni ok. 9,0 ha, sklasyfikowane jako grunty orne klas IVa, IVb, V, VI, nieużytki N oraz pastwisko IV klasy.

W bezpośrednim sąsiedztwie nie występują tereny zurbanizowane, za wyjątkiem urządzonej plaży trawiastej.

4.1. Przeznaczenie terenu w Studium.

W kierunkach i polityce rozwoju określonych w studium, po analizie występujących uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, określono możliwości przyszłego zagospodarowania i lokalizacji funkcji. Zapisy studium w pewnym sensie determinują przyszłe zagospodarowanie terenu określone w planach miejscowych.

Zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąpe (Uchwała Rady Gminy Skąpe Nr XXXVI/305/2021 z dnia 24 września 2021r.), przedmiotowy teren oznaczony jest jako teren zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) – symbol ML.

Funkcja obejmuje tereny dla lokalizacji zespołów zabudowy rekreacji indywidualnej – tzw. domów letniskowych, budynków wolno stojących. Dopuszcza się lokalizację, jako funkcji uzupełniającą: usług podstawowych i towarzyszących zabudowie rekreacji indywidualnej, zieleni, a także dróg, parkingów, ciągów pieszo-rowerowych i infrastruktury technicznej.

Dla nowo projektowanych terenów zaleca się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu określenia szczegółowych zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu oraz rozwiązań komunikacji wewnętrznej.

Przyjęte w gospodarowaniu przestrzenią rozwiązania pozwalają na ochronę cennych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz eliminują ewentualne konflikty.

Przyszłe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego muszą w swych ustaleniach być zgodne z przyjętą w studium polityką przestrzenną. Stanowi to pewne zabezpieczenie przed działaniami inwestycyjnymi mającymi negatywny wpływ na środowisko.

Zakładane w Studium kierunki rozwoju przestrzennego terenów zainwestowanych gminy, kierunki rozbudowy układu komunikacji oraz sieci infrastruktury technicznej nie doprowadzą do pogorszenia istniejącego stanu środowiska przyrodniczego. Przyjęta skala rozwoju przestrzennego poszczególnych jednostek osadniczych gminy nie stwarza żadnych zagrożeń, gdyż będzie realizowana z pełnym respektowaniem obowiązujących norm i przepisów w dziedzinie ochrony środowiska.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium i planów miejscowych, należy do zadań własnych gminy. Studium sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, które muszą w swych ustaleniach być niesprzeczne z przyjętą w Studium polityką przestrzenną.

Przyszłe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego muszą w swych ustaleniach być zgodne z przyjętą w studium polityką przestrzenną. Stanowi to pewne zabezpieczenie przed działaniami inwestycyjnymi mającymi negatywny wpływ na środowisko.

5. USTALENIA PLANU

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, do którego sporządzona jest prognoza, składa się z uchwały (tekstu) oraz rysunku planu w skali 1:1000 – załącznik nr 1, które podlegają uchwaleniu.

Rysunek planu zawiera następujące oznaczenia:

- granice opracowania,
- linie rozgraniczające tereny o różnych funkcjach i różnych sposobach zagospodarowania obowiązujące,
- linie zabudowy – nieprzekraczalne,
- tereny funkcjonalne – rekreacji indywidualnej, usługowe, sportu i rekreacji, drogi, infrastruktura techniczna.

Projekt planu ustala podstawowe funkcje użytkowania terenów:

- 1) **ML** – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej,
- 2) **US** – tereny sportu i rekreacji,
- 3) **U** – tereny usług,
- 4) **K** – tereny infrastruktury technicznej – kanalizacja,
- 5) **US,U** – tereny sportu i rekreacji, tereny usług,
- 6) **KD-D** – tereny publicznych dróg dojazdowych,
- 7) **KDW** – tereny dróg wewnętrznych.

W projekcie ustala się szczegółowe zasady zagospodarowania terenów w zakresie: funkcji terenów, szerokości frontów działek, minimalnej powierzchni działki budowlanej, powierzchni zabudowy oraz gabarytów obiektów, jak również obsługę komunikacyjną.

Ustalenia planu zawierają zapisy istotne dla ochrony środowiska, m.in.:

- maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna,
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągu gminnego,
- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- odprowadzenie ścieków sanitarnych do sieci kanalizacji sanitarnej,
- odprowadzenie odpadów stałych na wysypisko odpadów stałych z zastosowaniem recyklingu, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- stosowanie jako źródła energii paliw, które spełniają wymogi prawa o ochronie środowiska naturalnego.

6. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA

6.1. Rzeźba terenu i budowa geologiczna.

Według fizyczno-geograficznej regionalizacji J. Kondrackiego, obszar położony jest w:

- prowincji – Niż Środkowoeuropejski,
- podprowincji – Pojezierze Południowobałtyckie,
- makroregionie – Pojezierze Lubuskie,
- mezoregionie – Pojezierze Łagowskie (315.42).

Pojezierze Łagowskie jest pagórkowatym terenem morenowym. Ma około 2000 km² powierzchni, wznosi się na ogół powyżej 100m n.p.m. Moreny Pojezierza Łagowskiego są przeważnie typu glacyjotektonicznego, tzn. powstały pod wpływem nacisku nasuwającego się lodowca na podłoże, przy czym uległy sfałdowaniu warstwy miocénskie z pokładami węgla brunatnego. Wzgórza morenowe przecinają rynny z licznymi jeziorami.

Pod względem morfologicznym analizowany obszar położony jest na pograniczu równiny sandrowej, stanowiącej rozległe, płaskie oraz lokalnie pofalowane powierzchnie wznoszące się do wysokości ok. 100,0 m n.p.m. oraz rynny subglacialnej. Rynny subglacialne stanowią specyfikę tego terenu. Rozcinają powierzchnię równiny sandrowej do głębokości od kilku do kilkunastu, a nawet kilkudziesięciu metrów. Posiadają wyraźne krawędziowe zbocze, a w ich dnach występują jeziora.

Pod względem budowy geologicznej analizowany obszar zbudowany jest w przewadze z plejstocénskich osadów pochodzenia wodnolodowcowego. Są to piaski o różnej granulacji, o miąższości do kilkudziesięciu metrów, przewarstwione utworami pyłowymi i glinami morenowymi o miąższości do kilku metrów. Utwory te występują w stanie średniozagęszczonym i zagęszczonym.

W rejonie jeziora Ołobok oraz w dolinach związanych z większymi ciekami wodnymi występują torfy i gytie – osady organiczne. Torfy, gytie wypełniają ciągłą warstwą dna rynien glacialnych i większych dolin. Są to utwory o konsystencji miękkoplastycznej i płynnej, o łącznej miąższości od 1-2 do kilkunastu metrów.

6.2. Warunki wodne.

6.2.1 Wody powierzchniowe

Gmina Skąpe położona jest w zlewni rzeki Odry. Wododział rzeki Odry i Warty przechodzi przez jezioro Niesłysz (poza obszarem opracowania). Wody powierzchniowe związane są głównie z rynnami glacialnymi. System cieków drenujących obszar gminy odprowadza go w kierunku południowym do Odry.

Na obszarze gminy nie prowadzono stałych pomiarów przepływów na rzekach. Ogólnie można stwierdzić, że minimalne przepływy występują w sierpniu i we wrześniu, a maksymalne porą zimową. Rzeki płynące w głębokich rynnach lub mocno wcięte w podłoże są zasilane przez wody podziemne, szczególnie w okresie niskich przepływów. Powoduje to wyrównanie przepływów w skali roku i wielolecia.

Przedmiotowy obszar położony jest w ciągu ekologicznym, utworzonym przez sieć zbiorników wodnych przeważnie o charakterze rynnowym, połączonych kanałem Ołobok. W sąsiedztwie obszaru położone jest jez. Ołobok.

Na analizowanym obszarze nie występują wody powierzchniowe.

JCWP

Pod względem podziału kraju na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP), wyodrębnione zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, analizowany obszar położony jest w obrębie:

- dorzecza Odry,
- regionu wodnego Środkowa Odra,
- zlewni bilansowej Przyodrze,
- scalonej części wód SO1117 Ołobok,
- Jednolitej Części Wód Powierzchniowych PLRW60001715859 Ołobok do Świebodki z jeziorami Niesłysz i Wilkowskim, typ: potok nizinny zwirowy,
- cel środowiskowy – dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego – niezagrożona,
- typ odstępstwa / uzasadnienie odstępstwa – brak / nie dotyczy.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na obszarze powiatu świebodzińskiego na podstawie wyników badań z lat 2011-2016 wykazała:

- dla jcwp Ołobok do Świebodki z jeziorami Niesłysz i Wilkowskim w punkcie pomiarowo-kontrolnym Ołobok – powyżej ujścia Świebodki - dobry stan ekologiczny.

6.2.2 Wody podziemne

Charakter występowania pierwszego poziomu wody gruntowej uzależniony jest od budowy geologicznej i rzeźby terenu.

Pod względem hydrogeologicznym przedmiotowy obszar znajduje się w rejonie wschodniej części równiny sandrowej.

Część wschodnia gminy jest zróżnicowana pod względem budowy geologicznej (piaski i gliny), posiada żywszy rytm rzeźby, niż część zachodnia, występują w jej obrębie dolinki i zagłębienia bezodpływowe. Woda gruntowa występuje tu na różnych głębokościach. Lokalnie stwierdzono ją na terenach pozadolinnych na głębokościach ok. 1,5m, na ogół występuje jednak głębiej niż 2m. W większości wierceń penetracyjnych nie zaobserwowano jej do głębokości 4,5m, a w wierceniach hydrogeologicznych została stwierdzona na głębokościach 13-50m.

W obrębie dolinek bocznych, stanowiących naturalny drenaż terenu oraz w zagłębieniach bezodpływowych woda gruntowa może występować płytko, tworząc podmokłości stałe bądź okresowe.

W obrębie rynien glacialnych występują zupełnie odmienne warunki występowania wód gruntowych. Rynny, głęboko rozcinając równinę sandrową, koncentrują zarówno spływ wód powierzchniowych, jak i podziemnych. Płaskie dna stanowią zbiorniki płytkich wód gruntowych. Pierwszy poziom wody gruntowej występuje na ogół płycej niż 1,0 m, tworząc liczne podmokłości stałe i okresowe.

Na terenie gminy Skąpe użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom czwartorzędowy. Wodonośne piaski zostały nawiercone głębokimi otworami hydrogeologicznymi na różnych głębokościach, często w położeniu między glinami morenowymi. Najczęściej ujmowane są wody z poziomu ok. 10÷13 m i ok. 20÷30 m, lokalnie ok. 40 m.

Analizowany obszar znajduje się poza granicami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

W zakresie jakości wód podziemnych badanych w województwie lubuskim w latach 2016-2017 w punkcie w m. Niesulice (Identyfikator UE punktu – PL600068) stwierdzono II klasę jakości wód podziemnych – dobry stan chemiczny.

JCWPd

Pod względem podziału kraju na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), wyodrębnione zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, analizowany obszar położony jest w obrębie JCWPd Nr 68 (PLGW 600068).

POŁOŻENIE HYDROLOGICZNE I HYDROGEOLOGICZNE:

- dorzecze Odry,
- region wodny Środkowej Odry, RZGW Wrocław,
- główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni) – Odra (I),
- obszar bilansowy: W-XI Przyodrze,
- region hydrogeologiczny – VI – Wielkopolski.

CHARAKTERYSTYKA GEOLOGICZNA I HYDROGEOLOGICZNA JCWPd Nr 68:

- powierzchnia 1741,9 km²,
- stratygrafia: Q, M,
- litologia: piaski, żwiry,
- typ geochemiczny utworów skalnych: s – krzemionkowy,
- rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną: porowe,
- średni współczynnik infiltracji: 10⁻⁴-10⁻⁶ m/s,
- średnia miąższość utworów wodonośnych: >40,
- liczba poziomów wodonośnych: 3-4,
- charakterystyka nadkładu warstwy wodonośnej: głównie utwory słabo przepuszczalne, lokalnie utwory przepuszczalne.

SCHEMAT KRAŻENIA WÓD:

System krążenia wód podziemnych na terenie jednostki, ze względu na budowę geologiczną, rozpoznanie warunków hydrogeologicznych i jej wielkość, jest stosunkowo mało złożony i ma charakter lokalny. Zasilanie warstw wodonośnych odbywa się głównie poprzez infiltrację wód opadowych zarówno do warstw pozbawionych izolacji, jak i przesączenie poprzez utwory słabo przepuszczalne. Dodatkowo przepływowi wód sprzyjają okna hydrogeologiczne i duże spadki zwierciadła wód podziemnych. Na odcinku około 20 km od działu wodnego do doliny Odry różnica ciśnień wynosi 90 m (od 140 do 50 m n.p.m). Główną bazą drenażu jest tu dolina Odry przepływająca niemal przez środek JCWPd. Drenaż i przepływ wód podziemnych do doliny jest ograniczony.

OCENA STANU JCWPd Nr 68:

Ostatnia kompleksowa ocena jednolitych części wód podziemnych wykonana została w 2017r., przy czym rokiem bazowym dla analizy był rok 2016.

Wyniki oceny stanu JCWPd Nr 68 przedstawiają się następująco:

- ocena stanu chemicznego – stan dobry,
- ocena stanu ilościowego – stan dobry,
- ogólna ocena stanu – stan dobry,
- cel środowiskowy – dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego – niezagrożona,
- typ odstępstwa / uzasadnienie odstępstwa – brak / nie dotyczy.

6.3. Gleby.

Gleby występujące na terenie gminy Skąpe nawiązują do budowy geologicznej. We wschodniej części gminy (dotyczy przedmiotowego obszaru) przeważają gleby dobre, naglinowe.

Na analizowanym obszarze występują również gleby słabe, głównie w typie brunatnych wyługowanych, wytworzone z piasków słabogliniastych, podścielonych płytko lub średniogłęboko piaskami luźnymi. Stanowią kompleksy przydatności rolniczej żytni słaby i bardzo słaby.

Dna rynien glacialnych zajmują gleby torfowe, lokalnie murszowe, tworząc trwałe użytki zielone średnie i słabe. Użytki zielone występują ponadto w dnach dolinek bocznych i zagłębieniach bezodpływowych – tereny nadmiernie zawilgocone (poza obszarem objętym planem).

Na obszarze objętym planem występują użytki sklasyfikowane jako: grunty orne klas IVa, IVb, V, VI, nieużytki N oraz pastwisko IV klasy.

Są to gleby nie wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne w trybie sporządzania planu miejscowego, o której mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. z 2021r. poz. 1326).

6.4. Lasy.

Na obszarze objętym planem nie występują grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako lasy.

Lasy występują w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowego obszaru (na południowy wschód), administracyjnie należą do Nadleśnictwa Świebodzin.

Według regionalizacji opartej na kryteriach przyrodniczo-leśnych, tereny gminy Skąpe położone są w III Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej w 6 Dzielnicy Pojezierza Lubuskiego.

Warunki siedliskowo-drzewostanowe są odbiciem warunków glebowych i wodnych. Głównym typem siedliska występującym w sąsiedztwie jest:

Bśw – bór świeży, drzewostan zbudowany z sosny z niewielką domieszką brzozy, podszyty skąpe, runo słabo rozwinięte – występują mchy i borówka. Drzewostan w silnym stopniu narażony na pożary. Panują dobre warunki do penetracji wnętrza lasu.

Siedlisko to związane jest z glebami słabymi piaszczystymi i napiaskowymi (piaski słabogliniaste i gliniaste na piaskach luźnych lub słabo gliniastych).

6.5. Flora i fauna.

W podziale zoogeograficznym Polski (wg A. Jakubowskiego) analizowany teren zaliczony jest do Krainy Południowo-bałtyckiej, regionu piaszczysk zachodniolubuskich.

Na terenach leśnych obszaru analizowanego stwierdzono występowanie gatunków zwierząt objętych ochroną ścisłą, tj. kukułki, dzięciołów, wiewiórki pospolitej. W lasach występują również sarna, lis oraz dzik.

Kanał Ołobok, okoliczne lasy oraz jeziora stanowią korytarz ekologiczny kanału Ołobok (w jego obrębie położony jest teren objęty planem). Kanał i jego okolice są obszarami lęgowymi ptaków wodnych i ostoją zwierzyny charakterystycznej dla tego typu ekosystemu. W kanale Ołobok występuje siedem gatunków pijawek. Ponadto w dolinie rzeki znajdują się stanowiska rzadkich i bardzo rzadkich ptaków, m.in.: perkozka, kani czarnej, błotniaka stawowego, wodnika, gągoła, zimorodka. W latach 1985-86, w ramach akcji restytucji gatunku, wprowadzony został do Ołoboku bóbr. Obecnie bobry występują na całym odcinku kanału.

Świat zwierzęcy gminy zbadany jest w stopniu wysoce niewystarczającym. Szczególnie dotyczy to bezkręgowców, które nie były badane prawie wcale, za wyjątkiem niewielkich grup lub przypadkiem wykrytych gatunków. Stosunkowo dobrze zbadane są pijawki, a spośród zwierząt kręgowych grupą najlepiej zbadaną są ptaki.

Nie stwierdzono występowania innych gatunków zwierząt objętych ochroną.

Obszar objęty planem to w stanie obecnym pola uprawne. W jego otoczeniu przeważają obszary upraw polowych oraz kompleks lasu sosnowego. Kompleksy leśne występują na wschód od obszaru objętego planem.

Na badanym terenie stwierdzono siedliska przekształcone przez człowieka, tj. pole uprawne oraz płat odłogu zarastających pospolitą roślinnością zielną, łąkową. Na skraju obszaru, w jego południowo-zachodniej części, na granicy z drogą gminną działka nr ewid. nr 488 stwierdzono występowanie 2 sztuk olszy czarnej - *Alnus glutinosa*.

Z przyrodniczego punktu widzenia teren nie jest wartościowy i nie wyróżnia się na tle krajobrazu jako siedlisko cenne. Nie stwierdzono cennych przyrodniczo siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

6.6. Zasoby naturalne.

W obszarze opracowania planu miejscowego nie występują rozpoznane i udokumentowane złoża surowców naturalnych.

6.7. Warunki klimatyczne.

Według podziału klimatycznego Polski W. Okołowicza, teren gminy położony jest w zasięgu wpływów oceanicznych, na pograniczu obszaru o silnej i średniej intensywności oddziaływania – krainy 27 i 28.

Charakterystyczne cechy klimatu tego regionu przedstawia poniższa tabela:

	NUMER KRAINY	
	27	28
średnia temperatura stycznia [°C]	-1,0	-1,2
średnia temperatura lipca [°C]	18,1	17,8
czas trwania zimy	60 dni	68 dni

czas trwania lata	95 dni	90 dni
roczna suma opadów [mm]	600	550

Klimat lokalny na analizowanym terenie jest na ogół korzystny w zakresie stosunków termiczno-wilgotnościowych, a także nawietrzenia, przy czym zaznaczają się wyraźnie dwa obszary cechujące się odmiennymi warunkami topoklimatu. Są to:

- obszary pozadolinne o korzystnym układzie stosunków termiczno-wilgotnościowych i dobrym przewietrzaniu (w większości obejmujące obszar objęty planem),
- obszary rynien glacialnych, gdzie warunki klimatyczne kształtowane są w dużej mierze przez powierzchnie jezior oraz podmokłości. Klimat tych obszarów charakteryzuje się dużą inwersyjnością, niekorzystnymi stosunkami termiczno-wilgotnościowymi oraz złym przewietrzaniem. Stanowią zbiorniki wychłodzonego powietrza oraz rejony tworzenia się i utrzymywania mgieł.

Klimat lokalny charakteryzuje się w przewadze korzystnymi warunkami dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego.

Na klimat w gminie mają wpływ duże skupiska leśne, które przyczyniają się do złagodzenia dobowych przebiegów temperatury, a także oddziałują na wilgotność oraz wyhamowanie prędkości wiatru.

6.8. Powietrze.

Ocenę jakości powietrza przeprowadza Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021r. poz. 845),
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020r. poz. 2279);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012r. poz. 914).

Z wykonywaniem oceny powiązane są również inne przepisy prawa krajowego:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012r. w sprawie sposobu obliczania wskaźników średniego narażenia oraz sposobu oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji (*dla pyłu PM_{2,5}*) (Dz. U. z 2012r. poz. 1029);
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 listopada 2020r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. z 2020r. poz. 2221);
- ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021r. poz. 1090).

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Podstawę oceny jakości powietrza w Polsce stanowią określone dla substancji, w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach unijnych (2008/50/WE – CAFE oraz 2004/107/WE), normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego i ochronę roślin.

Oceny jakości powietrza i wynikające z nich działania odnoszone są do obszarów nazywanych strefami.

Gmina Skąpe zaliczona została do strefy lubuskiej (kod strefy PL0803).

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza, zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowią:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu,
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji,
- poziom docelowy substancji w powietrzu,
- poziom celu długoterminowego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami co roku dokonuje się oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, a następnie klasyfikacji stref, w których poziom:

- 1) choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji,
- 2) choćby jednej substancji mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji,
- 3) substancji nie przekracza poziomu dopuszczalnego,

- 4) przekracza poziom docelowy,
- 5) nie przekracza poziomu docelowego,
- 6) przekracza poziom celu długoterminowego,
- 7) nie przekracza poziomu celu długoterminowego.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia z dnia 11 grudnia 2020r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu, oceny ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: dwutlenku siarki SO₂, dwutlenku azotu NO₂, tlenku węgla CO, benzenu C₆H₆, ozonu O₃, pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz zawartości ołowiu Pb, arsenu As, kadmu Cd, niklu Ni i benzo(a)pirenu B(a)P w pyłe PM₁₀ dokonuje się w strefach na terenie całego kraju, z wyłączeniem:

- a) terenów zamkniętych lub instalacji przemysłowych,
- b) miejsc niezamieszkałych, do których obowiązuje zakaz wstępu,
- c) jezdni dróg i pasów dzielących drogi, z wyjątkiem sytuacji, w której piesi mają dostęp do pasa dzielącego drogę.

W ocenie ze względu na ochronę zdrowia ludzi uwzględnia się wyniki pomiarów z właściwie zlokalizowanych stanowisk pomiarowych każdego typu (tła, komunikacyjnych i przemysłowych) funkcjonujących na stacjach miejskich, podmiejskich i pozamiejskich.

Oceny poziomów stężeń substancji w powietrzu ze względu na ochronę roślin w zakresie dwutlenku siarki SO₂, tlenków azotu NO_x i ozonu O₃ dokonuje się w strefach na terenie całego kraju, z wyłączeniem miejsc wymienionych wyżej oraz miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy.

Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie, na podstawie jego stężeń występujących w rejonach, gdzie stężenia te są najwyższe na obszarze strefy.

Zaliczenie strefy do gorszej klasy (klasa C) nie oznacza zatem, że jakość powietrza na terenie całej strefy nie spełnia określonych kryteriów. Przypisanie strefie klasy C nie oznacza także konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarze całej strefy. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie (z reguły o ograniczonym zasięgu) i dla określonych zanieczyszczeń.

Roczną ocenę jakości powietrza w województwie lubuskim wykonano przede wszystkim w oparciu o wyniki pomiarów stężenia zanieczyszczeń powietrza przeprowadzonych w 2019r. na terenie województwa przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

W rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2019 roku z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, klasę C uzyskały wszystkie strefy ze względu na zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem. Natomiast w przypadku poziomu docelowego stężenia ozonu w powietrzu zostało przekroczone w strefie lubuskiej, otrzymując również klasę C.

W rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2019 roku z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin, w przypadku wszystkich zanieczyszczeń strefa lubuska uzyskała klasę A.

Przeprowadzenie rocznej oceny jakości powietrza wykazało wystąpienie w roku 2019 przekroczeń wybranych poziomów – kryteriów określonych w przepisach prawa dla poszczególnych substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne dla strefy lubuskiej – w odniesieniu do:

- poziomu docelowego stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi,
- poziomu docelowego stężenia ozonu w powietrzu - średnia trzyletnia liczba dni z ośmiogodzinną średnią ozonu wyższą niż 120 µg/m³ ze względu na ochronę zdrowia ludzi,
- poziomu celu długoterminowego stężeń ozonu, którego termin osiągnięcia wyznaczono na rok 2020, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

Ocena jakości powietrza dla województwa lubuskiego została wykonana na podstawie aktualnych przepisów prawnych, a także zgodnie z „Wytycznymi do wykonania rocznej oceny jakości powietrza w strefach za 2019 rok zgodnie z art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska na podstawie obowiązującego prawa krajowego i UE”.

Przeprowadzone analizy wykazały, podobnie jak w latach poprzednich, że głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza w województwie lubuskim są obserwowane wysokie stężenia benzo(a)pirenu przekraczające na wybranych obszarach części województwa poziomy docelowe określone w przepisach prawa. Klasę C, decydującą o konieczności opracowania lub aktualizacji programu ochrony powietrza, wskazano dla wszystkich stref w województwie lubuskim ze względu na benzo(a)piren, dla którego programy opracowano już w ubiegłych latach.

Ponadto w 2019r. na obszarze wszystkich stref województwa lubuskiego przekroczony został poziom celu długoterminowego zawartości ozonu w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi jak i roślin, którego termin osiągnięcia jest wyznaczony na 2020 rok.

W dodatkowej ocenie wykonanej dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}, dotyczącej dotrzymania poziomu dopuszczalnego, tzw. II fazy, którego termin osiągnięcia wyznaczono na dzień 1 stycznia 2020r., stwierdzono wystąpienie przekroczenia na obszarze strefy lubuskiej.

W porównaniu z oceną jakości powietrza wykonaną dla roku 2018 nastąpiła zmiana liczby stref, dla których wskazano wystąpienie przekroczenia dla wybranych zanieczyszczeń, a także zasięgu tych przekroczeń. W przypadku pyłu PM₁₀ poprzednio klasę C uzyskała strefa lubuska, natomiast w obecnej ocenie wszystkie strefy w województwie lubuskim uzyskały klasę A. Podobnie do poprzedniego roku stwierdzono wystąpienie przekroczenia na obszarze strefy lubuskiej w zakresie dotrzymania poziomu dopuszczalnego, tzw. II fazy dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}. W przeciwieństwie do roku 2018, w analizowanym 2019 roku w strefie lubuskiej miało miejsce przekroczenie poziomu docelowego stężenia ozonu w powietrzu. Liczba dni z ośmiogodzinną średnią ozonu wyższą niż 120 µg/m³ wyniosła 28. Poziom celu długoterminowego stężenia ozonu, tak samo jak w roku poprzednim, został przekroczony na obszarze całego województwa.

Powyższa ocena i wynikająca z niej klasyfikacja stref potwierdza konieczność kontynuacji działań naprawczych, zawartych w już opracowanych programów ochrony powietrza oraz aktualizacji tych obszarów. Jako główną przyczynę występowania podwyższonych i wysokich stężeń zanieczyszczeń (zwłaszcza pyłu PM₁₀ i zawartego w nim benzo(a)pirenu) wskazuje się tzw. niską emisję, pochodzącą z sektora komunalno-bytowego i związanego z indywidualnym ogrzewaniem budynków z wykorzystaniem paliw kopalnych, głównie węgla. Dotyczy to gospodarstw domowych, a także niewielkich zakładów produkcyjnych i usługowych. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na podniesienie poziomu koncentracji substancji zanieczyszczających w powietrzu jest komunikacja samochodowa. Istotne znaczenie, w określonych przypadkach, mogą mieć również napływy zanieczyszczonego powietrza z obszaru innych stref, w tym spoza granic kraju.

Wymienione powyżej czynniki mogą prowadzić do występowania przekroczeń poziomów normatywnych, a także, zwłaszcza w sytuacjach wyjątkowo niekorzystnych warunków meteorologicznych, do powstawania epizodów wysokich i bardzo wysokich stężeń zanieczyszczeń, potocznie zwanych epizodami smogowymi. W przypadku zanieczyszczeń pyłowych mają one miejsce przede wszystkim w okresie jesienno-zimowym.

Zasadnym jest dalsze kontynuowanie monitoringu jakości powietrza, w tym pyłu zawieszonego dla oceny kształtowania się stężeń zanieczyszczeń na obszarze województwa i określenia efektów podejmowanych działań naprawczych.

O stanie zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy decydują przede wszystkim lokalne emitory zanieczyszczeń. Głównym problemem jest tzw. niska emisja (emisja zanieczyszczeń pochodzących z lokalnych kotłowni (emitor do 40m) i indywidualnych palenisk domowych) związana ze stosowaniem paliw o niskiej jakości i spalaniem odpadów w całkowicie do tego nie przystosowanych paleniskach domowych. W wielu gospodarstwach domowych często stosuje się różnego rodzaju paliwa zastępcze (butelki i opakowania z mas plastycznych, guma, papier zafoliowany, itp.). Szczególnie dotyczy to okresu jesienno, kiedy temperatura powietrza jest na tyle wysoka, że można ogrzać pomieszczenie mniej kalorycznymi, zastępczymi paliwami.

Mieszkańcy posiadają ogrzewanie z własnych, lokalnych źródeł, o zasięgu ograniczonym do poszczególnych budynków. W związku z dużą liczbą kotłowni wykorzystujących jako paliwo węgiel kamienny, miał węglowy, drewno oraz koks, oprócz problemu emisji niskiej i stosowania nieekologicznych paliw, dochodzi jeszcze niska sprawność kotłowni. Stopniowo jednak obserwuje się zmianę nośników energii z paliw stałych w postaci węgla i koksu na paliwa ekologiczne, w tym głównie gaz i energię elektryczną, olej opałowy i brykiety ze słomy i odpadów stolarskich.

Na niską emisję są narażone przede wszystkim tereny bezpośrednio sąsiadujące z terenami zurbanizowanymi poszczególnych miejscowości.

6.9. Zabytki i dobra materialne.

Obszar położony jest poza terenami zurbanizowanymi i stanowi głównie otwartą przestrzeń związaną z gruntami rolnymi, otoczoną lasami. Położony jest w atrakcyjnej krajobrazowo okolicy, w sąsiedztwie lasów, jeziora i cieków wodnych. Nie występują tu obiekty kubaturowe.

Lasy odgrywają szczególną rolę w krajobrazie analizowanego obszaru. Oprócz wartości produkcyjnych, są czynnikiem klimatotwórczym, pełnią rolę rekreacyjną i podnoszą walory estetyczne.

W granicy obszaru objętego planem zlokalizowane jest stanowisko archeologiczne Ołobok 4 (AZP 56-13/13), wykazane na rysunku.

W obszarze objętym projektem planu nie stwierdzono występowania innych obiektów i terenów objętych ochroną prawną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

6.10. Ludzie.

Obecnie teren objęty projektem planu jest niezainwestowany, intensywnie wykorzystywany rolniczo, w niewielkim obszarze odłogujący.

Przewidziany w planie miejscowym funkcję zabudowy rekreacji indywidualnej wskazano w obowiązującym Studium, ze względu na wyczerpaną chłonność terenów wokół jeziora Niesłysz.

W planie wyznacza się również tereny towarzyszące funkcji wiodącej, tj.: tereny usług, w tym przewidziane pod parkingi, układ komunikacyjny, tereny sportu i rekreacji oraz obiekty obsługi sportów wodnych.

Projektowane zainwestowanie musi uwzględniać przepisy obowiązującego prawa w zakresie oddziaływania inwestycji na środowisko, w tym zdrowie ludzi. Wobec powyższego, rozwiązania przyjęte w projekcie planu muszą spełniać warunki w zakresie ochrony środowiska i możliwości przebywania w nim ludzi bez narażania na negatywne znaczące oddziaływanie przedsięwzięć.

Hałas, pyły i gazy, promieniowanie – to podstawowe zanieczyszczenia wprowadzane do powietrza w wyniku prowadzonej przez człowieka działalności, mające zasadniczy wpływ na zdrowie i życie ludzi.

Źródłami tych zanieczyszczeń będą w szczególności: funkcjonowanie w środowisku zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej), eksploatacja obiektów infrastruktury technicznej, komunikacja.

W związku z powyższym w projekcie planu zawarto zapisy:

- o konieczności stosowania do celów grzewczych źródeł energii, spełniających parametry środowiskowe, w tym źródeł energii odnawialnej,

- w celu minimalizacji negatywnych skutków promieniowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa i komfortu korzystania z sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, wskazano obowiązek zapewnienia pasów technologicznych, określono ograniczenia, zakazy i dopuszczenia na trasach przebiegu sieci oraz nakazuje zapewnienie swobodnego dostępu do infrastruktury technicznej,

- objęto ochroną przed hałasem, poprzez nakaz zachowania standardów akustycznych, zgodnie z przepisami o ochronie środowiska, tereny o symbolach ML jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny o symbolach US, US,U jako tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Wobec powyższego na terenach chronionych akustycznie nie będzie dochodzić do kumulowania się hałasu.

Realizacja inwestycji zgodnie z ustaleniami projektu miejscowego planu nie spowoduje dodatkowego, znaczącego wzrostu zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza (w tym hałasu, pyłów i gazów) oraz do ziemi i wód.

Gospodarka odpadami musi być prowadzona w sposób uporządkowany, zgodnie z przepisami prawa.

Planowana inwestycja nie wiąże się z wprowadzeniem biogenów do wód powierzchniowych i podziemnych. Ścieki sanitarne, które mogą być źródłem tego typu substancji, będą gromadzone w zamkniętych szczelnych układach oraz odprowadzane docelowo do oczyszczalni ścieków. Zakłada się docelowe podłączenie kompleksu zbiorczych zbiorników na ścieki do systemu komunalnej kanalizacji sanitarnej.

Na analizowanym obszarze i w sąsiedztwie nie stwierdzono występowania inwestycji, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację zamierzenia, oraz w obszarze oddziaływania zamierzenia lub których oddziaływanie mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego zamierzenia – w zakresie, w jakim ich oddziaływanie mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowaną inwestycją. Również planowana funkcja nie znajduje się w zasięgu oddziaływania innych inwestycji.

Projektowane zagospodarowanie nie spowoduje wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

W obszarze objętym sporządzanym projektem planu była sporządzana prognoza oddziaływania na środowisko w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąpe, opracowana w czerwcu 2021 roku.

Analizując charakter przewidzianych działań, a w szczególności charakter nowych regulacji przestrzennych w stosunku do obecnie obowiązujących, można uznać, że realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na zdrowie ludzi.

7. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE

Na terenie objętym planem miejscowym nie występują obszary podlegające ochronie na mocy przepisów o ochronie przyrody.

Zgodnie z projektem uchwały Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Rynna Paklicy i Ołoboku”, przedstawionej do zaopiniowania zainteresowanym gminom, przedmiotowy obszar jest położony w zasięgu projektowanego obszaru chronionego krajobrazu „Rynna Paklicy i Ołoboku”.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony.

Zgodnie z ww. projektem czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu korytarza ekologicznego oraz leśno-polno-jeziornej mozaiki krajobrazowej. Na terenie Obszaru projektuje się wprowadzenie zakazów:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Występujące w rynnach glacialnych jeziora połączone są systemem cieków i kanałów. Rzeźba rynien, budowa geologiczna oraz warunki wodne spowodowały rozwój specyficznych ekosystemów tworzących wyraźne, zbliżone do naturalnych ciągi ekologiczne. Z uwagi na walory krajobrazowe i ekologiczne tereny te winny być szczególnie chronione przed sztucznymi przemianami, zanieczyszczeniami itp.

Analizowany obszar położony jest poza:

- siecią obszarów chronionych Natura 2000. Najbliższy obszar Natura 2000 (PLH080067 Rynna Gryżyny) zlokalizowany jest w odległości ok. 12 km na zachód od obszaru objętego planem, brak jest jakiegokolwiek oddziaływania na obszary Natura 2000,
- zasięgiem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych oraz udokumentowanych złóż surowców naturalnych,
- obszarami szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi.

Na analizowanym obszarze elementami podlegającymi ochronie prawnej są określone właściwymi przepisami gatunki chronionych roślin i zwierząt. Nie stwierdzono występowania innych form ochrony przyrody.

8. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WYNIKAJĄCYCH Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU.

Na podstawie przeprowadzonych analiz, zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąpe oraz tendencji rozwojowych można przyjąć, że w obrębie terenu objętego opracowaniem zajdą zmiany, które dotyczyć będą obszaru gruntów rolnych.

W zakresie planowanego przeznaczenia terenów, głównymi zagrożeniami dla środowiska, wynikającymi z wykorzystania na cele turystyki i rekreacji (w tym zabudowy letniskowej) są:

- dzikie zagospodarowanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym dolin rzek i brzegów jezior,
- zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych ze względu na brak lub niewystarczający stopień uzbrojenia w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod turystykę,

- niszczenie środowiska leśnego i walorów przyrodniczych poprzez wzrastającą liczbę turystów, szczególnie zmotoryzowanych,
- nadmierny, często chaotyczny rozwój przestrzenny zespołów lotniskowych, lokalizowanych na bazie decyzji o warunkach zabudowy ze względu na brak terenów wyznaczonych w planach miejscowych,
- niszczenie walorów środowiska kulturowego.

Ze względu na intensywne zagospodarowanie terenów w bezpośrednim sąsiedztwie jezior i kanału Ołobok istnieje zagrożenie negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne.

Główne przyczyny zanieczyszczenia wód powierzchniowych to:

- ścieki komunalne zawierające związki organiczne i biogenne wprowadzane do rzek i jezior,
- ścieki przemysłowe wprowadzane do rzek i jezior,
- spływy obszarowe.

Ścieki komunalne wnoszą zanieczyszczenia organiczne i powodują skażenia bakteriologiczne. Ścieki przemysłowe mogą powodować zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi i toksycznymi (związki ołowiu, kadmu, cynku, miedzi i chromu oraz fenole, cyjanki, pestycydy, węglowodory). Do wód powierzchniowych odprowadzane są też zanieczyszczenia ze źródeł obszarowych i liniowych (zanieczyszczenia komunikacyjne). Obszarowe źródła zanieczyszczeń to głównie tereny zurbanizowane nie posiadające kanalizacji oraz zanieczyszczenia przedostające się do wód powierzchniowych z wodami gruntowymi. Wymienione wyżej źródła mogą powodować podwyższone stężenia związków biogenych (głównie azotanów) oraz zawierać węglowodory aromatyczne, związane z zanieczyszczeniami emitowanymi przez samochody.

Podstawową przyczyną powstawania zanieczyszczeń wód podziemnych jest długoletnie oddziaływanie licznych ognisk zanieczyszczeń. Na obszarze gminy występują przestrzenne, liniowe i punktowe potencjalne ogniska zanieczyszczeń wód podziemnych. Najpoważniejsze zagrożenie stanowią ogniska punktowe i małopowierzchniowe. Potencjalne zagrożenia dla wód podziemnych mogą wystąpić również na obszarach zabudowanych nieskanalizowanych. Ogniskami zanieczyszczeń w tym przypadku są głównie nieszczelne szamba i źle eksploatowane przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Przeznaczenie gruntów pod planowane inwestycje muszą być rozpatrywane w aspektach, takich jak:

- **użytkowanie terenu i gleby**

W obszarach przewidzianych pod zabudowę w trakcie prac ziemnych nastąpi zerwanie oraz przemieszczenie powierzchniowych warstw glebowych.

W kontekście planowanych inwestycji występują zagrożenia wpływające na jakość gruntów - erozja, ubytek materii organicznej, zanieczyszczenie, zasolenie, zagęszczenie, utrata bioróżnorodności poprzez zajmowanie gleb na cele inwestycyjne.

Planowane zagospodarowanie będzie miało wpływ przede wszystkim na tereny rolne. W wyniku urbanizacji nastąpi trwały ubytek arealu gruntów wykorzystywanych rolniczo. Obszar objęty planem zostanie w całości przeznaczony do zmiany funkcji z rolnej na teren zabudowy rekreacji indywidualnej wraz z funkcjami towarzyszącymi.

W przypadku przyłączenia nowej zabudowy do sieci kanalizacji nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na jakość gleby. Natomiast w przypadku realizacji zbiorników bezodpływowych warunkiem braku negatywnego oddziaływania na środowisko wodne jest ich szczelność i właściwe użytkowanie zgodne z zastosowaną technologią;

- **oddziaływanie na rzeźbę terenu**

Posadowienie budynków, projektowany układ komunikacyjny, elementy infrastruktury technicznej, spowodują konieczność niwelacji i plantowania terenu, jednakże zmiany w tym zakresie będą minimalne;

- **oddziaływanie na krajobraz naturalny**

W krajobrazie pojawią się nowe obiekty kubaturowe oraz towarzysząca im infrastruktura techniczna.

Potencjalne oddziaływanie terenów zabudowy lotniskowej (lokalizacja w odległości ok. 800 m od wsi Ołobok) na krajobraz to:

- ubytek terenów otwartych i zielonych, a także ograniczenie lub przerwanie ciągów ekologicznych,
- powstanie nowych dominant, przekształcenie istniejących panoram, likwidacja osi widokowych,
- ubytek atrakcyjnych krajobrazowo form oraz pojawienie się form niepożądanych: nieuporządkowanych zespołów zabudowy o dysharmonizujących formach architektonicznych (kolorystyka, kształt dachu),
- ekspozycja terenów zabudowy o niskiej atrakcyjności krajobrazowej.

Dodatkowo elementami dysharmonizującymi krajobraz są urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, zarówno te istniejące jak i projektowane.

- **oddziaływanie na czystość wód**

Zdecydowanej ochrony wymagają wody podziemne pierwszego poziomu. Ochrony wymagają również występujące na obszarze gminy zbiorniki wodne oraz cieki, rzeki i kanały. Pogorszenie jakości ich wód może następować poprzez zwiększoną ilość zrzutów ścieków projektowanych obiektów.

Ze względu na intensywny rozwój terenów turystycznych, bazy noclegowej, zabudowy lotniskowej, ważne z punktu ochrony środowiska powinno być przystosowanie terenów pod względem technicznym do pełnienia wyznaczonych funkcji, w szczególności dalszy rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej oraz prawidłowej gospodarki odpadami.

W przypadku przyłączenia nowej zabudowy do sieci kanalizacji nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne. Natomiast w przypadku realizacji zbiorników bezodpływowych warunkiem braku negatywnego oddziaływania na środowisko wodne jest ich szczelność.

Na analizowanym terenie nie stwierdzono udokumentowanych źródeł zanieczyszczenia ani miejsc nielegalnego składowania odpadów.

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego dla JCWP określona jest jako niezagrożona.

- **oddziaływanie na stan atmosfery**

Realizacja ustaleń spowoduje powstanie nowych, lokalnych źródeł hałasu (motoryzacja) oraz zanieczyszczenia atmosfery (lokalne źródła – nowa zabudowa). Ze względu na obowiązek stosowania do celów grzewczych paliw spełniających standardy środowiskowe, stopień oddziaływania tych czynników na otoczenie będzie niewielki i nie będzie przekraczał standardów dla terenów mieszkaniowych, lotniskowych.

W zakresie hałasu w tym przypadku nie wystąpi hałas uciążliwy, a jedynie hałas komunalno-bytowy - sąsiedzki, związany z funkcjonowaniem budynków, tj. od urządzeń zamontowanych wewnątrz budynków. W tym zakresie przewiduje się niewielki wpływ na otoczenie i brak przekroczenia standardów dla terenów mieszkaniowych;

- **możliwe znaczące oddziaływanie na środowisko projektowanych inwestycji, w tym na obszary objęte formami ochrony przyrody, a także zmianach w świecie przyrody i bioróżnorodności**

Głównymi zagrożeniami dla środowiska, wynikającymi z wykorzystania na cele turystyki i rekreacji są:

- dzikie zagospodarowanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym dolin rzek i brzegów jezior,
- zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych ze względu na brak lub niewystarczający stopień uzbrojenia w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod turystykę,
- niszczenie środowiska leśnego i walorów przyrodniczych poprzez wzrastającą liczbę turystów, szczególnie zmotoryzowanych.

Nieustający postęp cywilizacyjny przyczynia się do systematycznego ubożenia zasobów biotycznych i abiotycznych środowiska, odpowiadających za rozmieszczenie i liczebność populacji. Wpływa zarówno na pogarszanie się właściwości zasobów jak i na zmniejszanie się powierzchni biologicznie czynnej.

Wzrastająca powierzchnia zajmowana przez tereny zurbanizowane w poszczególnych jednostkach osadniczych gminy i łączące je szlaki komunikacyjne prowadzą do wewnętrznej fragmentacji na mniejsze obszary dużych powierzchni rolnych, tworząc jednocześnie bariery ekologiczne nie do pokonania dla większości zwierząt.

Każda forma działalności człowieka, wprowadzająca do środowiska przyrodniczego elementy obce – zabudowę, infrastrukturę techniczną, zanieczyszczenia gleby, wody, powietrza, układ komunikacyjny, wywiera wpływ na stan środowiska. Powoduje to powstawanie konfliktów, czyli sytuacji, w których określone formy działalności człowieka powodują niepożądane zmiany cech komponentów środowiska przyrodniczego, w istotny sposób zakłócając jego funkcjonowanie, utrudniając lub uniemożliwiając prawidłowy rozwój innych form działalności oraz zagrażając egzystencji samego człowieka.

Po analizie istniejących uwarunkowań, skali i rodzaju projektowanych przedsięwzięć i pod warunkiem właściwej realizacji i eksploatacji projektowanych inwestycji nie przewiduje się znaczącego wzrostu negatywnego wpływu przyszłych inwestycji na stosunki wodne, w tym poziom wód gruntowych, cieki wodne, zbiorowiska roślinne i siedliska fauny oraz lasy.

W projekcie planu przyjęto wysoki wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej tj. minimum 60%.

Uznaje się, że przewidziane w projekcie planu zagospodarowanie nie będzie miało wpływu na powiązania przyrodnicze pomiędzy poszczególnymi obszarami sieci obszarów Natura 2000. Korytarze ekologiczne, zapewniające przemieszczanie się gatunków, które przebiegają dolinami rzek i terenami lasów zachowują ciągłość, a tym samym swoją funkcję.

Mając na uwadze powyższe oraz sąsiedztwo terenu objętego planem z ekosystemem hydrogenicznym (obszar zalegania torfów, gytii, wrażliwych na zmianę stosunków wodnych), do obsługi komunikacyjnej

nie wykorzystuje się drogi zlokalizowanej wzdłuż zachodniej granicy planu. Obsługa komunikacyjna nowej zabudowy ma się odbywać z układu komunikacji wewnętrznej ustalonej w projekcie planu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania planowanego zagospodarowania na reżim wodny sąsiadującego ekosystemu hydrogenicznego oraz pozostałych terenów sąsiadujących. W planie nie przewiduje się działań i prac odwodnieniowych. Nie wystąpi zatem obniżenie poziomu wody gruntowej zarówno w glebach hydrogenicznym, jak i w glebach mineralnych.

Zagospodarowanie obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego pozostaje bez wpływu na ww. obszary hydrogeniczne.

Gleby występujące w obszarze planu stanowią użytki sklasyfikowane jako: grunty orne klas IVa, IVb, V, VI, nieużytki N oraz pastwisko IV klasy, są to gleby pochodzenia mineralnego.

Mając na uwadze przepisy art. 15 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które nakazują określenie w planie w szczególności przeznaczenia terenów oraz zasad działań, a nie szczegółowych rozwiązań, których ustalenie jest zarezerwowane dla postępowania przed organami administracji budowlanej, na etapie sporządzania projektu planu nie można ostatecznie rozstrzygać o rozwiązaniach technicznych dotyczących realizacji przedsięwzięć.

9. ZALECENIA I ROZWIĄZANIA MINIMALIZUJĄCE SKUTKI ZMIAN I ZAGROŻEŃ W ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM, ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Ze względu na rozwój terenów turystycznych, w tym zabudowy letniskowej, ważne z punktu ochrony środowiska powinno być przystosowanie terenów pod względem technicznym do pełnienia wyznaczonych funkcji, w szczególności dalszy rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej oraz prawidłowej gospodarki odpadami.

Sporządzanie planów miejscowych dla nowo projektowanych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, zlokalizowanych na obszarach cennych przyrodniczo, wydaje się być idealnym narzędziem w celu minimalizowania negatywnych skutków takiego zagospodarowania. Dobrze skonstruowane zapisy planu miejscowego umożliwiają bowiem określenie odpowiednich standardów zabudowy, kompozycji, warunków ekspozycji, zakresu utrzymania elementów decydujących o walorach środowiska i krajobrazu. Ponadto określają odpowiedni stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną, a także zapobiegają niekontrolowanej ekspansji na tereny, na których zainwestowanie jest niepożądane.

Do powstawania nowych obiektów powinny być wyznaczane obszary selektywnie wybrane, odpowiednio przygotowane, o wysokim standardzie uzbrojenia.

Dodatkowymi działaniami minimalizującymi zagrożenia wynikające z rozwoju terenów rekreacyjno-wypoczynkowych mogą być:

- ustanowienie selektywnego dostępu do terenów cennych przyrodniczo, w tym ochrona cennych terenów przed przeinwestowaniem,
- ograniczenie rekreacyjnego wykorzystania terenów o dużych walorach przyrodniczych,
- właściwa eksploatacja szlaków turystycznych, głównie rowerowych i konnych,
- edukacja ekologiczna społeczeństwa.

Zalecenia w zakresie ochrony gleb i gruntu:

W celu zapobiegania potencjalnym zagrożeniom gleb należy położyć nacisk na ich właściwe użytkowanie i ochronę przed zanieczyszczeniami. Racjonalne wykorzystanie zasobów gleb powinno polegać na zagospodarowaniu gleb w sposób, który odpowiada ich przyrodniczym walorom oraz na lepszym dostosowaniu formy ich zagospodarowania do naturalnego potencjału.

Istotne jest racjonalne wykorzystanie zasobów gleb, zwłaszcza w ujęciu długookresowym, które powinno polegać na lepszym dostosowaniu do naturalnego i biologicznego potencjału gleb, do formy ich zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji. Gleby należy zagospodarowywać w taki sposób, aby w pełni wykorzystywać ich walory przyrodnicze, gospodarcze i walory klas bonitacyjnych.

Dla utrzymania optymalnego stanu wilgotności gleby i prawidłowego systemu odwadniania konieczne będzie utrzymanie właściwej retencji terenowej. Eksploatacja tych systemów powinna polegać na regulacji odpływu wód i możliwie długim utrzymaniu zasobów wody w profilu glebowym, utrzymywaniu obszarów podmokłych.

Polityka ochrony gleb uwzględni działania zapobiegające procesom erozji. Erozja wietrzna jest typowa dla otwartych przestrzeni rolnych, dlatego niezbędne będzie stosowanie nasadzeń na obszarze nieobjętym zabudową oraz stałe utrzymanie gleby pod pokrywą roślinną.

Wszelkie działania w zakresie lokalizacji zabudowy muszą uwzględniać rozwiązania chroniące przed wprowadzaniem zanieczyszczeń do gruntu.

Dodatkowo istnieje możliwość określenia w planie maksymalnej powierzchni zabudowy i minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, co ma na celu ograniczenie negatywnego wpływu projektowanego zainwestowania na gleby. W przypadku zabudowy lotniskowej, usługowej, plan nie dopuszcza całkowitej zabudowy działki lub terenu, a także reguluje minimalną powierzchnię biologicznie czynną, umożliwiającą właściwą retencję terenową. Możliwość regulacji udziału powierzchni niezabudowanej pozwala na utrzymanie tu aktywnych biologicznie powierzchni gleb jako podstawy systemu przyrodniczego.

Zalecenia w zakresie ochrony rzeźby terenu i krajobrazu naturalnego:

Określenie rodzaju oddziaływań na krajobraz polega na identyfikacji zmian, jakie mogą powstać w wyniku realizacji ustaleń dokumentów planistycznych, czyli do jakiego stopnia zmieni się dotychczasowy typ krajobrazu, jego kompozycja, warunki ekspozycji, a także w jakim zakresie zostaną utrzymane elementy decydujące o jego walorach.

Znaczny wzrost oddziaływania planowanych form zagospodarowania może nastąpić w przypadku braku określenia lub niedostatecznego zakresu warunków, zasad i standardów kształtowania zabudowy i urządzenia terenu oraz wadliwych zasad zagospodarowania terenu spowodowanych nie uwzględnieniem w dostatecznym stopniu potrzeby ochrony i kształtowania krajobrazu.

W dokumentach planistycznych istnieje możliwość określenia ograniczeń w postaci maksymalnych gabarytów zabudowy, w tym jej wysokości, z uwagi na uwarunkowania przestrzenno-krajobrazowe, określenia ograniczeń intensywności zabudowy, co również ma wpływ na krajobraz, a także określenie nakazów wzbogacenia obszarów zieleni.

Rozmiary i jakość zmian krajobrazowych uzależnione będą od przyjętych rozwiązań urbanistyczno–architektonicznych planowanych inwestycji; projektowane zagospodarowanie w zakresie zabudowy rekreacji indywidualnej nie będzie wymagać zasadniczej zmiany rzeźby terenu. W związku z powyższym należy podjąć działania w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu poprzez ocenę stopnia ekspozycji danego obszaru w krajobrazie oraz utrzymanie istniejących warunków percepcji lub celowe działanie na rzecz tworzenia nowych. Jedną z przesłanek uwzględnianych w ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania przestrzennego powinny być reguły kompozycji krajobrazu, obejmujące zasady:

- podporządkowania, czyli „wtopienia w tło”,
- neutralności, gdzie nowe elementy uzupełniają krajobraz, nie zmieniając istniejącej koncepcji kompozycyjnej układu,
- kontrastu.

O jakości krajobrazu decyduje zatem spójność obrazu całości, a nie wyłącznie jakość poszczególnych jego komponentów.

Zalecenia w zakresie ochrony wód:

W projekcie planu ustala się konieczność odprowadzenia ścieków do systemu kanalizacji sanitarnej.

Do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej w obszarze objętym projektem planu przewidziano możliwość gromadzenia ścieków bytowo-gospodarczych w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, zlokalizowanych na terenie o symbolu K, służących do zbiorczego, kompleksowego gromadzenia ścieków dla całego obszaru. Docelowo zbiorniki będą podłączone do systemu komunalnej sieci kanalizacyjnej. Pozwoli to uniknąć niekontrolowanych działań w zakresie indywidualnych rozwiązań gospodarki ściekowej na terenach poszczególnych działek.

Ze względu na położenie terenu objętego planem w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Ołobok, w planie nie można dopuścić stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków.

Intensywne zagospodarowanie terenów w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Ołobok stanowi potencjalne zagrożenie negatywnego oddziaływania na środowisko wodne.

Zwiększenie skuteczności ochrony jakości wód podziemnych ma na celu zmniejszenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do warstw wodonośnych. Duże znaczenie będzie mieć zapewnienie właściwej ochrony wód w strefach szczególnie wrażliwych, a więc tam, gdzie podatność na ich zanieczyszczenie jest największa. Do osiągnięcia tego celu konieczne jest uwzględnienie w dokumentach planistycznych wszelkich informacji bieżących oraz prognoz dotyczących oddziaływania na środowisko wodne projektowanej zabudowy i obszarów funkcjonalnych. Głównymi czynnikami, które powinny być brane pod uwagę są parametry hydrogeologiczne, topografia, a także dane na temat istniejących obiektów mogących zagrażać jakości wód (m.in. magazynów substancji niebezpiecznych i tras ich przewozu, składowisk odpadów, stacji paliw) oraz urządzeń lub miejsc związanych z pozyskiwaniem wody (ujęcia), a także zbiorników i cieków powierzchniowych.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia, zwłaszcza wód podziemnych, są spływy obszarowe oraz przedostawanie się zanieczyszczeń z nieszczelnych szamb, ścieki przedostające się z nieszczelnej kanalizacji bądź zanieczyszczenia migrujące ze składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych. Z tego względu,

dla zapewnienia odpowiedniej jakości użytkowej wód konieczne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej, czyli:

- budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej z odprowadzeniem ścieków z obszaru całej gminy do oczyszczalni ścieków,
- kontrola miejsc nielegalnego zrzutu ścieków,
- optymalizacja wykorzystania istniejących oczyszczalni ścieków;
- wdrażanie programów racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w przemyśle.

Wyżej wymienione działania, zwłaszcza odnośnie ochrony jakości wód podziemnych, będą skutkowały poprawą jakości wody ujmowanej dla celów pitnych. Udostępnienie wody dobrej jakości zależeć będzie także od poprawy wskaźnika zwodociągowania i stanu technicznego istniejącej sieci wodociągowej oraz wydajności i sprawności stacji uzdatniania wody.

Zalecenia w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu, w tym klimatu lokalnego:

Emisja zanieczyszczeń pochodząca z procesów spalania paliw to główny czynnik negatywnego oddziaływania substancji znajdujących się w powietrzu na zdrowie ludzi i zwierząt oraz na rośliny. Aby nie dopuścić do zwiększenia stężeń substancji szkodliwych w powietrzu należy ograniczyć powstawanie nowych zanieczyszczeń i redukować już istniejące. Należy podejmować działania zmierzające do stopniowego ograniczania emisji, w tym hałasu także komunikacyjnego. Można to uzyskać m.in. poprzez:

- określenie dodatkowych wymagań odnoszących się do systemów zaopatrzenia budynków w ciepło, wykorzystanie biopaliw i źródeł energii odnawialnej, termomodernizację obiektów, a także gazyfikację;
- wyeliminowanie problemu spalania w paleniskach domowych „paliw zastępczych”: butelek z PET, opakowań z mas plastycznych i aluminium, gumy;
- ochronę czynną dla poprawy standardów jakości powietrza w postaci urządzeń ograniczających emisję, pasów zieleni lub przeszkód hamujących rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, w tym hałasu,
- wyznaczenie obszarów ograniczonego użytkowania, jeśli zastosowanie innych środków jest niemożliwe.

Zakres zmian klimatu lokalnego zależy od konkretnych warunków zagospodarowania terenu.

Działania minimalizujące wpływ negatywnych czynników na klimat lokalny powinny polegać m.in. na: określeniu preferowanego układu i typu zabudowy oraz układu zieleni.

W zakresie ochrony zdrowia ludzi:

Przy realizacji inwestycji zgodnie z ustaleniami planu nie wystąpią zagrożenia dla zdrowia ludzi.

10. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Mając na uwadze położenie obszaru objętego projektem planu nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

11. STRESZCZENIE

Obszar objęty planem miejscowym, obejmujący część działki nr ewid. 495 – obręb Ołobok, położony jest w północnej części gminy Skąpe, na północny wschód od jeziora Ołobok. Obejmuje tereny rolne o powierzchni ok. 9,0 ha, sklasyfikowane jako grunty orne klas IVa, IVb, V, VI, nieużytki N oraz pastwisko IV klasy. Przedmiotowy obszar położony jest w sąsiedztwie lasów i większego kompleksu gruntów rolnych. W sąsiedztwie nie występują tereny zurbanizowane.

Mając na uwadze zapisy projektu planu, należy przyjąć, że skutki realizacji przyjętych rozwiązań na środowisko przyrodnicze będą minimalizowane poprzez maksymalną ochronę jego istniejących walorów i nie pogarszania stanu środowiska, respektując lokalne uwarunkowania fizjograficzne oraz zasady realizacji planowanych inwestycji.

W ochronie środowiska przyjmuje się dwie podstawowe strategie:

- strategię zmierzającą do zachowania walorów i zasobów środowiska w najistotniejszych obszarach, tj. ochrona cennych przyrodniczo obszarów;
- strategię oznaczającą podniesienie przyrodniczego potencjału obszaru gminy, przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska przy pomocy środków technicznych, administracyjnych i przestrzennych.

Planowanie przestrzenne jest narzędziem dla realizacji postulatów kształtowania i ochrony środowiska. Najważniejszą rolę dla właściwego funkcjonowania i zachowania równowagi środowiska pełnią wszystkie elementy przyrodnicze: lasy, wody, tereny podmokłe, łąki i wszelkie formy zadrzewień.

Diagnoza stanu naruszeń, ocena gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska w gminie pozwala określić działania, jakie samorząd i społeczność lokalna winny podjąć, by skutki zagrożeń środowiska zminimalizować i umożliwić jego funkcjonowanie.

Zagrożenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy Skąpe jest stosunkowo niewielkie. Wiąże się to z brakiem dużych zakładów przemysłowych.

Jednakże nie bez wpływu na stan przyrody w gminie pozostaje nadmierny rozwój niekontrolowanej turystyki. Szczególnie niekorzystne są tu zbyt liczne, często dzikie biwakowiska i plaże, powstające niemal nad każdym jeziorem, rozbudowujące się ośrodki wypoczynkowe, a także niewystarczająco uregulowana kwestia odbioru śmieci i ścieków. Przyrost terenów zabudowy letniskowej w strefie przybrzeżnej jezior dotyczy szczególnie Niesulic, gdzie praktycznie wykorzystano możliwości chłonności turystycznej jeziora Niesłysz, także w oparciu o posiadane plany miejscowe. Należy zaznaczyć, że popyt na tereny rekreacji indywidualnej w obszarze gminy Skąpe nie zmniejsza się.

Mając na uwadze powyższe, w celu uniknięcia lokalizacji tego rodzaju inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, należało sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w oparciu o wyznaczone tereny w studium, w miejscu gdzie zachowana zostanie chociaż częściowa równowaga w środowisku i nie zostaną nadmiernie obciążone tereny zbiorników wodnych i terenów otwartych.

Obszar objęty opracowaniem charakteryzuje się dużym potencjałem zdolności odpornościowej na postępujące zmiany w jego strukturze. Zmiany w sferze gospodarczo-społecznej i politycznej kraju znalazły swoje odzwierciedlenie w zagospodarowaniu przestrzeni, a co za tym idzie również w środowisku naturalnym.

Środowisko w obrębie analizowanego terenu jest przekształcone głównie w wyniku wcześniejszego użytkowania rolniczego, a także istniejącego zewnętrznego układu komunikacyjnego.

Szczególnie istotne jest dbanie o właściwe zagospodarowywanie wód deszczowych, szczególnie na nowo projektowanych terenach zurbanizowanych, poprzez projektowanie systemów zatrzymujących wody deszczowe w gruncie. Ma to znaczenie w kontekście prognozowanych zmian klimatu, przejawiających się występowaniem coraz większej ilości zjawisk ekstremalnych, takich jak np. deszcze nawalne.

Przewidując rozwój terenów zurbanizowanych, nie uda się w pełni wykluczyć uciążliwości związanych z istniejącym i projektowanym układem komunikacyjnym. Jednakże, pomimo negatywnych oddziaływań układu komunikacyjnego na środowisko, należy stwierdzić, że system komunikacyjny stanowi integralną część terenów zurbanizowanych gminy i decyduje o ich funkcjonowaniu i rozwoju. Jest ściśle związany i wzajemnie współzależny praktycznie z każdą z form zagospodarowania terenu, realizuje jedną z głównych form aktywności człowieka – mobilność, na którą są zorientowane współczesne struktury przestrzenne.

Projektowane wyznaczenie terenów zurbanizowanych wymagać będzie dodatkowych działań zabezpieczających środowisko przyrodnicze w zakresie:

- uzbrojenia terenów zurbanizowanych i projektowanych do urbanizacji w media infrastruktury technicznej niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania tych terenów zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w celu zabezpieczenia przed skażeniem wód, gleby i powietrza,
- stopniowania uciążliwości funkcji terenu w celu „wygaszenia” konfliktów.

Diagnoza stanu naruszeń, ocena gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska w gminie pozwala określić działania, jakie samorząd i społeczność lokalna winny podjąć, by skutki zagrożeń środowiska zminimalizować i umożliwić jego funkcjonowanie.

Projektowane zagospodarowanie musi uwzględniać przepisy obowiązującego prawa w zakresie oddziaływania inwestycji na środowisko, w tym zdrowie ludzi. Wobec powyższego, rozwiązania przyjęte w projekcie planu muszą spełniać warunki w zakresie ochrony środowiska i możliwości przebywania w nim ludzi bez narażania na negatywne znaczące oddziaływanie przedsięwzięć.

Proces użytkowania i zagospodarowania terenu opracowania, powinien odbywać się z uwzględnieniem jego naturalnych (przyrodniczych) predyspozycji dla rozwoju nowych funkcji z uwzględnieniem infrastruktury niezbędnej do prawidłowego spełnienia tych funkcji.

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Widok od strony drogi – KD – w kierunku jeziora

Widok od strony drogi – KD – w kierunku jeziora

Widok na drogę gminną działka nr ewid. 488 i teren przyjezierny

Widok od strony skrzyżowania dróg gminnych na teren opracowania planu miejscow.

Widok ogólny na jezioro z drogi gminnej - KD

Widok ogólny na teren objęty opracowaniem planu miejscowego

Widok ogólny na teren objęty opracowaniem planu miejscowego

Widok ogólny na teren objęty opracowaniem planu miejscowego

Widok ogólny na teren objęty opracowaniem planu miejscowego

Widok na teren objęty opracowaniem planu wzdłuż drogi KD